

Umsögn um drög að frumvarpi til laga um nikótín- og tóbaksvarnir.

Uppreisn, ungliðahreyfing Viðreisnar, leggst alfarið gegn fyrirhuguðu frumvarpi heilbrigðisráðherra.

Röksemdin um að bann við ákveðnum bragðtegundum sé ætlað að vernda börn er að mati Uppreisnar yfirskin. Með sömu rökum mætti jafnframt banna ýmsar aðrar neysluvörur sem höfða til ungs fólks, svo sem sykrað morgunkorn, gosdrykki eða áfenga drykki á borð við Breezer. Ljóst er að raunverulegt markmið frumvarpsins er að takmarka valfrelsi einstaklinga og draga úr atvinnufrelsi.

Með því að fela Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins (ÁTVR) eftirlit með smásölu nikótínvara er verið að skapa fyrirkomulag þar sem ríkisrekin stofnun hefur eftirlit með fyrirtækjum sem starfa á markaði sem hún keppir sjálf á. Slíkt fyrirkomulag er óeðlilegt og vekur spurningar um hagsmunaárekstra. Fyrirtæki í einkarekstri yrðu sett í sérkennilega stöðu gagnvart ríkisaðila sem hefur yfirburðastöðu á markaðnum.

Í frumvarpinu er jafnframt lagt til að sömu reglur gildi um sígarettur og rafrettur þrátt fyrir að um sé að ræða eðlisólíkar vörur. Sígarettur innihalda tóbak auk nikótíns, á meðan rafrettur innihalda að jafnaði eingöngu nikótín. Það verður því að teljast óeðlilegt að leggja þessar vörur að jöfnu í lagaumhverfinu án þess að tekið sé tillit til þess grundvallarmunar sem á þeim er.

Tillögur um að gera framleiðslu nikótínvara leyfisskylda fela einnig í sér verulegar hindranir fyrir nýsköpun, atvinnusköpun og samkeppni. Aukið regluverk og leyfiskerfi reynast smærri fyrirtækjum og nýjum aðilum á markaði sérstaklega íþyngjandi.

Frumvarpið felur jafnframt í sér frekari takmarkanir á því hvar einstaklingar mega neyta nikótínvara. Slíkar hömlur skerða frelsi fullorðinna einstaklinga til að taka eigin ákvarðanir um löglega neyslu.

Einsleitar umbúðir hafa heldur ekki sýnt fram á afgerandi árangur við að draga úr notkun nikótín- eða tóbaksvara. Reynslan frá Noregi gefur ekki tilefni til að ætla að slík stefna ein og sér leiði til minni notkunar. Þá fela slíkar reglur í sér verulega skerðingu á möguleikum fyrirtækja til að nýta vörumerki sín, kennimerki og aðra þætti sem njóta lögverndar. Myndefni, hönnun og slagorð eru ekki sjálfkrafa ætluð til markaðssetningar gagnvart börnum heldur gegna mikilvægu hlutverki við aðgreiningu vara og upplýsingagjöf til neytenda.

Uppreisn leggst því alfarið gegn frumvarpinu. Að mati hreyfingarinnar er frumvarpið ómarkviss og íþyngjandi leið til að takmarka sjálfsákvörðunarrétt sjálfráða einstaklinga og atvinnufrelsi fyrirtækja undir yfirskini barnaverndarsjónarmiða. Því ætti að falla frá frumvarpinu og endurskoða þær tillögur sem í því felast með hliðsjón af frelsi einstaklinga, samkeppni og atvinnufrelsi.

F.h. Uppreisnar

Sverrir Páll Einarsson, formaður Uppreisnar.